

SYMPHONIC VOICES

Kör- och Orkesterfestival i regionen

2-19 oktober

Festivalen MUSIC AROUND är ett samarbete mellan orkestrarna på båda sidor om sundet. I år är temat orkestermusik och röster och Lunds Körfestival ingår som en del i MUSIC AROUND

MUSIC AROUND arrangeras av Musik i Syd, DR SymfoniOrkestret, Malmö SymfoniOrkester, Själlands Symfoniorkester och Helsingborgs Symfoniorkester

KONSERTER I MALMÖ KONSERTHUS

2 OKT 19.30 BERLIOZ & DEBUSSY

Vassily Sinaisky, dirigent
Gisella Stille, Katarina Karnéus Maria Streiffert, sång. Irina Björklund, recitation

3 OKT 19.30 DR & BLOMSTEDT

HERBERT BLOMSTEDT, DIRIGENT
DR SYMFONIORKESTRET, DR VOKALENSEMBLET, DR KONCERTKORET

9 OKT 19.30 BRÖLLOP & KRIG

Mario Venzago, dirigent
Svetlana Katchor, Irina Dolzhenko, Maxim Pastér, Michail Sjelomjanskij, sång

11 OKT 15.00 JESU, MEINE FREUDE

Fredrik Malmberg, dirigent
DR VokalEnsemblet

17 OKT 19.30 CARMINA BURANA

Leif Segerstam, dirigent
DR SymfoniOrkestret, DR KoncertKoret, Kammerkoret Camerata, DR BørneKoret
Jens Elvekjær, piano
Ditte Andersen, Gert Henning-Jensen, Morten Frank Larsen, sång

FÖR FULLSTÄNDIGT FESTIVALPROGRAM BESÖK

WWW.MUSICAROUND.NU

ELLER TA EN PROGRAMBOK I FOAJÉN

MALMÖ SYMFONIORKESTER

BRÖLLOP & KRIG

MALMÖ KONSERTHUS, TORSDAG 9 OKTOBER KL 19.30

2008/2009

MALMÖ SYMFONIORKESTER
KÖRCENTRUM SYDS PROJEKTKÖR

MARIO VENZAGO dirigent

SVETLANA KATCHOUR sopran

IRINA DOLZHENKO mezzo (ersätter Jolana Fogasova)

MAXIM PASTÉR tenor

MICHAIL SJELOMJANSKIJ bas

Marika Fältskog, konsertmästare

Cecilia Martin-Löf, körinstudering

HILDING ROSENBERG (1892-1985)
Symfoni nr 6, "Sinfonia semplice" / 23 min

Adagio

Alla marcia. Allegro

Recitativo. Allegro -

Inno. Allegro moderato

IGOR STRAVINSKIJ (1882-1971)

Les noces (Bröllopet) i fyra tablåer / 24 min

Hans-Kristian Kjos, cimbalon

PAUS

JOSEPH HAYDN (1732-1809)

Missa in tempore belli (Mässa i krigstid) Hob XXII:9 (2600-2615)
/ 45 min

Kyrie (Largo - Allegro moderato)

Gloria (Vivace - Adagio - Allegro)

Credo (Allegro - Adagio - Allegro - Vivace)

Benedictus (Andante)

Agnus Dei (Adagio - Allegro con spiritus)

Sveriges Radio/P2 direktsänder konserten. Vänligen respektera inringningarna!

MARIO VENZAGO dirigent

Mario Venzago är chefsdirigent för Indianapolis Symphony Orchestra sedan 2001. Chefsskapet för Göteborgs Symfoniker, som han tillträdde 2004, avslutades säsongen 2006/2007. Venzago föddes 1948 i Zürich där han utbildade sig till pianist och tog senare dirigentlektioner för legendariske Hans Swarowsky i Wien. Under mer än tio år gjorde Venzago samtidigt karriär som konsertpianist och dirigent. I slutet av 1970-talet tog han beslutet att i fortsättningen enbart arbeta som dirigent och har bl a varit chefsdirigent för symfoniorkestern i Basel, Deutsche Kammerphilharmonie i Bremen samt för operahusen i Graz och Heidelberg.

Åren 2000–2003 var han konstnärligt ansvarig för sommarfestivalerna med Baltimore Symphony Orchestra i USA och säsongen 2008/2009 blir han orkesterns förste gästdirigent. Mario Venzago har ett grundmurat internationellt rykte. Han framträder regelbundet med Martha Argerich, Gidon Kremer, Michail Pletnev, Maxim Vengerov, Agnes Baltsa och Krystian Zimerman och samarbetar med orkestrar som Berlinfilharmonikerna, Bostons symfoniorkester, Londons filharmoniker, Gewandhausorkestern i Leipzig och Orchestre de Paris. Han är uppfostrad i en kontinental musiktradition och har en stark dragning till den romantiska repertoaren, särskilt Mendelssohn och Schumann, men har också ett speciellt intresse för 1900-talstonsättare som Janáček och Schönberg. Venzago är också själv verksam som tonsättare. Flera inspelningar med Mario Venzago som dirigent har belönats med internationella priser, bl a Diapason d'Or och Grand Prix du Disque. Hans tolkning av Janáček's Glagolitisk festmässa har rönt stor internationell uppmärksamhet och Schumanns symfonier finns i en kritikerrosad utgåva på Novalis. För BIS har Mario Venzago och Göteborgs Symfoniker spelat in symfonier av Rosenberg samt världspremiären av Gubajdulinas flöjtkonsert med solisten Sharon Bezaly.

KÖRCENTRUM SYDS PROJEKTKÖR

Körcentrum Syd är en centrumbildning (en form för samverkan) med syfte att stärka och stimulera körlivet i södra Sverige. Sommaren 2008 har Körcentrum Syd startat en projektkör på uppdrag av Malmö SymfoniOrkester, som är en av initiativtagarna till Körcentrum Syd. Övriga medverkande institutioner i Körcentrum Syd är Malmö Högskola, Musik i Syd, Lunds universitet med Odeum, avdelningen för Musikvetenskap samt Musikhögskolan i Malmö. Projektkören består av 35 sångare och de flesta är aktiva körsångare i olika körer i Malmö och Lund. Flera studerar också sång som huvudämne vid Musikhögskolan i Malmö eller vid Det Kongelige Musikkonservatorium i Köpenhamn och några är professionella sångare. Repetitör är Cecilia Martin-Löf, som har diplomexamen i kördirigering från Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Hon är anställd vid Odeum i Lund och leder bl a Lunds Akademiska Kör. Detta är Projektkörens första framträdande.

SVETLANA KATCHOUR sopran

Karriären för Svetlana Katchour inleddes, efter studier vid Gnessini Musikkonservatorium och för Guertruda Trojanova, i Moskva, där hon bl a hyllades för sin rollprestation som Ciò-Ciò-San i Madama Butterfly. Hon sjöng huvudrollen i Rachmaninovs Francesca da Rimini, regisserad av Sir Peter Ustinov, under Dresden-festivalen 1993 samt vid gästföreläsningar på Operan i Chemnitz (fd Karl-Marx-Stadt). Hon erbjöds att stanna kvar i Chemnitz-operans ensemble och tillbringade följande tre år där. På nytt framträdde hon som Ciò-Ciò-San, men även som Gilda i Rigoletto och Violetta i La Traviata. Andra roller som Svetlana Katchour gestaltat är Mimi i Puccinis La Bohème, titelrollen i Bellinis Norma, Svanprinsessan i Rimskij-Korsakovs Sagan om tsar Saltan, Elisabeta i Verdis Don Carlo och Liù i Puccinis Turandot med dirigenter som Mario Venzago, Keri Lynn Wilson, Oleg Caetani och Friedrich Pleyer vid olika operahus runt om i Europa. Svetlana Katchour har också framträtt som solist i bl a Janáček's Glagolitisk festmässa vid den schweiziska musikfestivalen i Luzern, Stravinskij's Les noces i Liège, Belgien och i Gewandhaus Leipzig samt Orff's Carmina Burana. Hon har medverkat i flera CD-utgivningar, däribland Madama Butterfly (Naxos) samt Sjostakovitj's filmmusik Odná och Maxim (DeltaCapriccio).

Våren 2008 var Svetlana Katchour tillbaka vid Chemnitz-operan i Verdis Aida. Under sommaren kunde man se henne som Tosca vid Festspelen i Eutiner, Tyskland.

IRINA DOLZHENKO mezzo

Mezzosopranen Irina Dolzhenko är utbildad vid konservatoriet i hemstaden Tasjkent, Uzbekistan samt för Mietta Sighele och Giorgio Luchetti i Italien. Sedan 1996 är Irina Dolzhenko anställd som solist vid Bolsjoj, där hon kunnat ses i en rad roller såsom Olga i Eugen Onegin, Ljubasja i Rimskij-Korsakovs Tsarbruden och Lehl i Snöflickan, Suzuki i Madama Butterfly, Tredje damen i Trollflöjten, Marina Mnitjek i Boris Gudonov och Cherubino i Figaros bröllop. Utöver detta omfattas hennes repertoar av bl a rekvier av Mozart och Verdi, Stabat Mater av Dvorák, Pergolesi och Vivaldi, Berlioz La damnation de Faust, Stravinskis Les noces, Beethovens Symfoni nr 9 och Mahlers Symfoni nr 2. Irina Dolzhenko har arbetat med några av världens främsta dirigenter, däribland Valerij Gergiev, Michail Pletnev, Gennadij Rozhdestvenskij och Vladimir Jurovskij. Hon har bl a framträtt vid Kungliga Operan i Stockholm, Kamer Oper i Wien, Opéra Bastille i Paris, Opéra Bordeaux, Théâtre du Châtelet i Paris, The New Israeli Opera i Tel Aviv och Deutsche Oper i Berlin samt vid musikfestivalerna i Schönbrunn, Savonlinna, Jerusalem och Wexford (the Festival of Forgotten Operas). Irina gästar regelbundet de baltiska länderna och är knuten till Lettlands Nationalopera sedan 1999 där hon gjort roller som Amneris i Aida och Ulrica i Maskeradbalen.

Diskografin omfattar rollen som Naina i Glinkas Ruslan och Ludmila med Alexander Vedernikov som dirigent (PentaTone Classic, 2004) och som Morozova i Tjajkovskijs Opritjnik under ledning av Gennadij Rozhdestvenskij (Dynamic, 2004).

MAXIM PASTÉR tenor

Den ukrainske tenoren Maxim Pastér sjöng Schuberts Mässa i Essdur vid Teatro San Carlo i Neapel under Tomas Netopils ledning samt Mendelssohns Erste Walpurgisnacht och Stravinskis Les noces med MDR Leipzig och Mario Venzago våren 2006. Förra säsongen medverkade han i Mozarts Kröningsmässa dirigerad av Rafael Frühbeck de Burgos i Frauenkirche, Dresden samt gjorde rollen som Furst Sjujskij i en nyproduktion av Musorgskijs Boris Godunov vid Teatro Comunale i Bologna.

Maxim Pastér är utbildad sångare och kördirigent i Kharkov och har vunnit en rad priser, däribland Internationella Antonin Dvorák-tävlingen 2000 och Tjajkovskij-tävlingen i Moskva 2002. Sedan 2002 framträder Pastér regelbundet vid Lysenko-teatern i Kharkov, bl a i roller som Rodolfo i La Bohème, Alfredo Germont i La Traviata, Duca di Mantova i Rigoletto samt i t ex Bachs Matteuspassionen, Verdis och Mozarts rekvier. Maxim Pastér debuterade vid Bolsjoj i Glinkas Ruslan och Ludmila 2003. Föreställningen spelades in och har utgivits av PentaTone Classic, 2004. Därefter har Pastér framträtt i en rad roller på denna anrika scen i Moskva, bl a som Tamino i Trollflöjten, Pinkerton i Madama Butterfly, Macduff i Macbeth, Zinovij Borisovitj Ismajlov i Lady Macbeth samt som Tjajkovskij i världspremiären av Vladimir Sorokin och Leonid Desjatnikovs Deti Rozentalja (Rosenthals barn), ett beställningsverk av Bolsjoj.

MICHAIL SJELOMJANSKIJ bas

Ryske bassångaren Michail (Misja) Sjelomjanskij inledde säsongen 2007/2008 med Verdis Messa di Requiem tillsammans med Bamberger Symphoniker under Jonathan Notts ledning. Efter det följde rollen som Furst Gremin i Tjajkovskijs Eugen Onegin vid Bayerische Staatsoper i München, medverkan i Rimskij-Korsakovs Tsarbruden vid Oper Frankfurt, nyårskonsert med MDR Leipzig och så åter rollen som Gremin i en nyproduktion av Eugen Onegin vid Glyndebourne-festivalen.

Misja Sjelomjanskij växte upp i Moskva, där han först studerade tele- och datakommunikation för att sedan växla spår till sång. Han fortsatte studera opera för professor Berthold Possemeyer vid Frankfurter Hochschule für Musik und Darstellende Kunst och tog där sin examen. Sedan dess engageras Sjelomjanskij främst i Tyskland och Frankrike, men han har också framträtt i t ex Amsterdam, Antwerpen, Genève, Göteborg, Salzburg och Oregon, USA. På meritlistan finns roller i Maskeradbalen vid Opéra National de Paris och Oper Frankfurt, Oedipus Rex vid Opéra du Rhin Strasbourg och Rossignol, Eugen Onegin vid Opéra National de Lyon. Sjelomjanskij har även sjungit Schumanns Faust-scener med Orchestre de Paris, ett konsertant framförande av Enleveringen ur seraljen vid Schleswig-Holstein Musikfestival, Verdis Rekviem med Stockholmsfilharmonikerna, Mozarts Rekviem med Orchestre National des Pays de la Loire med dirigenter som Marc Albrecht, Christoph Eschenbach, Arthur Fagen, Gennadij Rozhdestvenskij, Alan Gilbert, Bruno Weil, Lawrence Renes, Olaf Henzold, Helmut Rilling och Mario Venzago.

HILDING ROSENBERG

Symfoni nr 6, "Sinfonia semplice"

Under många år spelade Rosenberg rollen av den svenska musikens nestor. Han hade hört till dem som vädrade ut de unknå sidorna av romantiken för att släppa in nya friska klanger från kontinenten, något han fick utstå mycken smålek för. Han hade varit lärare till generationer av unga svenska tonsättare och själv komponerade han en imponerande stor produktion av musik i alla former.

Sin sjätte symfoni komponerade han 1951 på uppdrag av symfoniorkestern i Gävle. Det var också den orkestern som under ledning av Stig Westerberg uruppförde verket den 16 januari 1952. Tre cellister inleder symfonin med långa, vackra melodier. Musiken växer ut till en sångbar dialog mellan stråkar och träblåsare, den hettar till och kulminerar med ilska kommentarer från brassen innan stråkarna tar tag i ett fugerat tema, vilket växer till ett nytt utbrott. Första satsen slutar med en klagande avrundning. Rosenberg följer inget vedertaget mönster, utan låter sin musik utvecklas organiskt efter de egna associationerna. I andra satsen får solohornet sjunga innan stråkarna driver fram musiken med bestämda accenter och väcker resten av orkestern. Tredje satsen inleds med ett fantasifullt recitativ där folktonsmotiv utgör en sorts övergång från marschens taktfasthet till den hymn (Inno) som utan paus inleder finalen. Musiken tycks synnerligen enkel, nästan naiv och känslfull. Men om man ger sig tid att studera den i detalj imponeras man av hantverksskickligheten. Det är detta avsnitt som gett hela symfonin undertiteln Sinfonia semplice (enkel symfoni). Kan man möjligen ana Vår Gud är oss en väldig borg i den klangliga väven?

© Stig Jacobsson

IGOR STRAVINSKIJ

Les noces

Texten till Les noces (Bröllopet) hämtade Stravinskij från ryska folkvisor och verket blev en svit av "ryska koreografiska bilder med sång och musik" för fyrstämmig blandad kör, fyra sångsolister och en orkester som består av fyra pianon och slagverk. Stycket påbörjades i Clarens 1914 och var i stort sett färdigt 1917. Men det dröjde till ett par månader före uruppförandet, den 13 juni 1923 på Gaité Lyrique i Paris, innan de sista justeringarna gjordes.

Även om här finns soloröster så har de inte några specifika roller, de kan växla mellan att vara brud, brudgum, föräldrar och alla de släktingar som förväntas närvara vid ett ryskt bröllop. Här förekommer mängder av de fraser och haranger som tillägnas brud och brudgum, mycket är typiska klichéer. Les noces har fyra tablåer. I den första (Flätan) möter vi bruden och alla hennes pladdrande tärnor som kammar och smyckar henne. Nästa tablå visar motsvarande scen Hos brudgummen och därpå en kort scen som skildrar Brudens uppbrott. Den ryska kyrkan har stor betydelse i verket och här åkallas Jungfrun och helgon som Cosmo och Damian, de ryska bröllops-helgonen som också tillbads för fruktsamhet. I den fjärde tablån (Bröllopsmåltiden) får vi veta att det gick vilt och våldsamt till vid ryska bröllop.

Till det yttre kan detta verk te sig som ett gytter av ständigt nya melodier, av solister som kastar sig mellan den ena och den andra rollen, av lustiga lekar och grovkorniga skämt. Men här finns också allvaret, oron och den djupa traditionen. Vi möter brudens far som plötsligt finner huset tomt. Att bruden gråter i första scenen behöver inte betyda att hon sörjer sin jungfrudom - det förväntas av henne att hon ska gråta. Att knyta röda och blå band runt flätan hörde till den religiösa seden, liksom att binda upp flätan över huvudet för att visa att hon nu var gift. Men denna ritual var redan när verket skrevs bara en sedvänja utan egentlig betydelse. Det sjungs mycket om svanar och gäss, de är ryska symboler för brud och brudgum.

Stravinskij var orolig över att hans verk bara till fullo skulle förstås av ryssar, så fyllt av ryska symboler och anspelningar som det är. "När jag först spelade Les noces för Djagilev (Ryska balettens ledare i Paris) 1915 i hans hem i Bellerive nära Lausanne, grät han och sa att det var den renaste ryska skapelsen i balettens historia. Jag tror han älskade Les noces mer än något annat av mina verk. Därför dedicerade jag det till honom."

© Stig Jacobsson

Baletten LES NOCES koreograferades av Bronislava Nijinska och uruppfördes av Ryska Baletten 1923

Det finns två videoinspelningar av Nijinskas Les noces i handeln. Opera-baletten i Paris version från 1991 som iscensattes av dottern Irina Nijinska och regisserad av Colin Nears samt en version inspelad för BBC av Kungliga baletten i London år 2001

JOSEPH HAYDN

Missa in tempore belli

Mot slutet av sitt liv återanställdes Joseph Haydn av det österrikisk-ungerska furstehuset Eszterházy. Denna gång önskade man varje år en ny mässa till Mariadagen. Haydn var under flera decennier engagerad som tonsättare och orkesterledare hos furst Nikolaus Eszterházy, men efter dennes död tillträdde en omusikalisk furste som avskedade hovkapellet och dess kapellmästare. Haydn kunde nu söka lyckan på annat håll och han lockades av agenten Salomon att resa till London. Det var när han under sin andra succéartade sejour där, tidigt sommaren 1794, fick veta att även den nye fursten avlidit och ersatts av furst Nikolaus II. Denne ville återupprätta musikens roll och själv hade han en stark lidelse för kyrkomusik. Han föreslog att Haydn skulle återvända till Österrike, återskapa sin gamla orkester och bifoga kör och solister - och komponera en mässa om året till hans hustrus namnsdag, hon hette Maria Josepha Hermenegild. Till erbjudandet knöts en hel del pengar och den åldrade tonsättaren insåg att han snart skulle vara för gammal och svag för att kunna livnära sig på den fria marknaden, varför han accepterade erbjudandet. Efter 1802 års mässa komponerade han just inget mer, men familjen fortsatte att som en sorts pension betala hans läkarräkningar och se till att han aldrig saknade sitt favoritvin. Under dessa förhållanden komponerade Haydn sex av sina mässor, vilka tillsammans med oratorierna Skapelsen och Årstiderna, trumpetkonserten, några stråkkvartetter och pianotrior är de mest betydelsefulla verk han skrev efter Londonepoken.

Man menar nu att Missa in tempore belli, eller Pukmässan som den också kallas, är den andra av dessa sex mässor och att uruppförandet inte ägde rum hos familjen Eszterházy i Eisenstadt utan i Piaristerkyrkan, Wien i december 1796. Haydn dirigerade och kyrkan var packad till sista plats. I Eisenstadt hade två nya sångare just engagerats från Pressburg (Bratislava) och den 29 september 1797 kunde "en ny mässa i C av Haydn framföras; båda damerna sjöng och båda var mycket framgångsrika". Namnet Mässa i krigstid hänger ihop med att Österrike just då krigade med Frankrike och att Napoleon vann slag efter slag. I augusti 1796 pålystes allmän mobilisering och det blev förbjudet att ens tala om fred innan fienden motats bort. Det var då Haydn skrev Agnus Dei-satsen med sin olycksbådande solopukstämma. Kyriet börjar med en högtidlig, långsam introduktion. Pukan slås försiktigt och därpå mycket ljudligt, för att proklamera mässans budskap. Den slutar med Dona nobis pacem (Giv oss fred), ord som framförs på ett sätt som snarare bör tolkas som 'vi kräver fred'.

© Stig Jacobsson

Joseph Haydn i furstehuset Eszterházy's livré.